

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 16.

V Ljubljani, v soboto 19. aprila 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Vandervelde v Ljubljani.

Štiri brzojavke je prinesel v sredo „Slovenski Narod“ o revoluciji v Belgiji, ki so dale i koliko misliti tistim delavskim krogom, kateri še jemljejo omenjeni list. V prvi brzojavki je povedano, da štrajka v Belgiji že 185.000 delavcev vseh vrst, ker hočejo s tem izsiliti splošno in enako volivno pravico tudi vsem delavcem in delavkam. Druga brzojavka pove, da se belgijski kralj nikakor ne strinja s počenanjem klerikalne vlade, da hoče preprečiti revolucijo in da v ta namen odpusti klerikalno ministerstvo in razpusti parlament. V tretji brzojavki se je zagotavljalo, da klerikalni ministerski predsednik in vodja klerikalne večine v Belgiji na noben način ne privolita, da bi se uveljavila jednaka volivna pravica, kakor jo zahtevajo socialni demokratje, liberalci in krščanski socialisti. In četrta brzojavka se glasi: „Na nekem shodu blizu Bruselja je vodja socialnih demokratov, Vandervelde izjavil, da, ako klerikalci ne priznajo delavcem jednake volivne pravice, je revolucija gotova in bodo poslanci na čelu delavskih bataljonov korakali v Bruselj v boj. Zadnje besede je prinesel „Narod“ natisnjene z razprtimi črkami. Kaj je pri tem mislil njegov šef, ne vemo. Tudi nam ni znano, če ga je kaj obšla zona.

Najprej naj povemo čitateljem, da v Belgiji že imajo tudi delavski sloji volivno pravico. Vsak državljani, ki je star 25 let in ki je dokazal, da biva v kakšnem kraju vsaj eno leto, sme voliti in voljen biti. Utesnjena je ta volivna pravica v toliko, da imajo nekateri z ozirom na davke in višjo izobrazbo po dva ali tri glasove, sicer pa korakata skupaj na volišče najpriprostejši delavec in največji gospod in volita isto število kandidatov.

Hm, kolika razlika med volivnim redom klerikalne Belgije in liberalne Ljubljane! Leta in leta že moledujejo naši delavci, da bi jim bili do-

voljen doštop na volišče, kadar se vrše volitve v mestni zastop ljubljanski ali pa za deželni zbor. Pa vse zastonj. Liberalci, sicer bratje bruseljskih liberalcev, imajo v Ljubljani za vse te zahteve le gluha ušesa. Slepiti znajo ti naši svobodnjaki in z naprednimi frazami delavcem metati pesek v oči, kadar bi pa imeli v zastopih, kjer imajo oblast, dovoliti splošno in jednako volivno pravico, se potuhnejo in molče ko zid. Baš revolucija v Belgiji je za te hinavske naprednjake živa obsodba, ker jasno kaže, kako daleč smo mi glede svobode zadej za „klerikalno“ Belgijo in kaj bi se spodobilo slovenskim liberalnim kameleonom, ki menjajo barvo s tem, da se potegujejo za volivno svobodo drugih dežel in narodov, svojim ljudem jo pa samooblastno kratijo.

Vandervelde v Ljubljani — smo zapisali v naslovu članka. No, v Ljubljano Vandervelde še ni prišel, pa, ko bi prišel, korakal bi na čelu svojih socialnih demokratov pred „Narodno tiskarno“ potem pa po Ljubljani najprej hlače pomeril tistim, ki nameščeni ali „nenameščeni“ za nos vodijo delavsko ljudstvo.

Shod gozdnih delavcev.

Iz Idrije, 13. apr. 1902.

Danes teden je bil na Vojskem shod gozdnih delavcev, katerim je poslanec g. Arko razložil, v kakem stanju je sedaj vravnava njih plač in stalnega zaslužka. Ta shod so hitro naši naprednjaki porabili po svoje zavili, kar se je obravnavalo in na vrh se nekaj nalagali, da so zamogli popopranege podati v svojih listih razvajenim bralcem. „Jednakopravnost“ očita poslancu, da je v družbi demokratov se tje podal in „Slovenski Narod“ ve celo povedati, da je s pomočjo socialnih demokratov ustanovil tam konsum. Nismo imeli namena o tem shodu kaj pisati, a da bi kak čitatelj nasprotne stranke, ko bi slučajno v roke

dobil ta lista, ne bil kako zbezan, povejmo rešnico.

Kmalo po volitvah so prišle razne deputacije rudarjev, provizijonistov udov in sirot ter gozdnih delavcev k poslancu s prošnjo, naj bi se za nje potegnil, da bi se poravnale nekatere neugodnosti in krivice, ki se gode raznim slojem tukajšnjega delavstva. G. poslanec je imel več posvetov z različnimi oddelki, potem sestavil razne želje rudarjev, provizijonistov in gozdnih delavcev in vse te odposlal katol. narodnim državnim poslancem na Dunaj. S tem pojasnilom podali so se poslanci gg. dr. Šustersič, Povše in dr. Žitnik meseca decembra k poljedelskemu ministru in nekaterim referentom, razložili še osebno stanje tukajšnjega delavstva ter prosili, naj se nekatere krivice odpravijo in željam kolikor mogoče ugodi. Kakor znano čitateljem „Slov. Lista“ je minister odgovoril, da bo preštudiral vse podane mu točke, in potem odgovoril kaj in koliko mu je mogoče ustreci navedenim željam. Marca meseca je odgovoril minister pismeno točko za točko in državni poslanci so dolični odgovor poslali poslancu idrijskega mesta. Ta ga je rudarjem v Idriji prebral in razložil, kaj se bo doseglo, kaj se pa ne more dobiti. Rudarji bili so zadovoljni, tudi provizijonisti in vdove, ko se je ugodno rešila prošnja, katero je g. poslanec v njih imenu sestavil in odposlal na najvišje mesto.

Gozdnih delavcev pa le malo stanuje v Idriji, večina njih je v Čekovniku na Vojskem in Kanomlji. Ko so pri teh po novem letu popisovali gozdni uradniki njih razmere in popraševali tudi po njih premoženju, lotila se je gozdnih delavcev neka nervoznost in strah, da se jim ne bo nič zboljšalo, za njih provizijo nič storilo, posebno se, da bodo za nezgode pri delu in v slučaju bolezni še vedno nezavarovani ostali. Malo je manjkalo, da ni prišlo do štrajka. Zato so prosili g. poslancu, naj bi prišel enkrat v njih sredo, ter jim razložil, kaj jim je storiti, hočejo li še ča-

Brez dela.

Socialna slika. Napisal Iv. Baloh.

Sedel je v senci košatega hrasta poleg ceste ter zrl pred sé. Solnce na nebu je pripekalo, pot je tekla raz njegovo čelo, zato se je vlegel v senco, da bi se nekoliko odpočil. Tam daleč za gorami se je slišalo grmenje, on pa je nemoten sladko počival. Zapustil je mesto in šel po svetu — iskat dela. Prehodil je že cel dan, potrkal že tuintam, pa povsodi je dobil odgovor: vse polno. Šel je od vasi do vasi ter vprašal pri mojstrih, prosil jih je, naj ga vzamejo vsaj za živež, pa reklo se mu je, da še njim samim dela primanjkuje. Tako je skoro obupal. Sam na svetu, brez sorodnikov, brez denarja, mlad, krepak, pa — brez dela.

Tam na polju je oral kmetič ter sejal ozimino. Njegov sin mu je pomagal, in oba sta molčala. Zapazila sta tujca, ki je ležal v senci, in očeta je nevolja objela, pa je dejal: „Ti grdi postopači, koliko jih je! Mi kmetje trdo delamo, drugi pa pohajkujejo; če je pa treba k mizi se vsesti, smo pa tudi kmetje dobri, in so tudi taki postopači proti nam prijazni. Veš kaj, Tonče, če boš kedaj odrasel, postopač ne smeš nikoli biti.“

Sin pa je pritrdil: „Mhm“ ter z bičem udaril po suhi kobili.

Njemu — delavcu — pa je neka notranja moč velela: naprej, in šel je, kakor da bi čul, da je bil na tem kraju obsojen.

Bližal se je vasi, kjer je upal, da bo dobil vsaj živeža. Vaški psi so prilajali nasproti, in vaška dečad se je skrila pred prašnim, črnim tujcem. On pa je stopil koj v prvo hišo. Na sredi sobe je sedel čevljar ter urno šival hišni gospodinji čevlje. Žvižgal je in na tihem popeval. Tujec ga je prijazno pozdravil, in čevljar — mlad še — mu je prijazno odzdravil. Celo povabil ga je, naj se malo vsede ter odpočije. Pa tujec ni bil truden, ker je že prej počival, le zvedel bi bil rad, če bi se dobilo tukaj kaj dela, ali če drugzega ne, vsaj večerja in prenočišče.

„Odkod pa ste?“ ga je vprašal čevljar.

„Odkod? — Iz mesta grem, pa bi rad delo dobil.“

„Kaj pa znate?“

„Učil sem se krojaštva, pa bi rad tudi kako drugo službo prevzel, za kakega strežaja ali slugo, ker krojačev je itak dosti.“

„E, slaba bo, slaba. Pri nas že ne bo nič. Tukaj je samo eden, pa še ta ne more shajati, ker ljudje vse v mestu naroče, ali pa že narejeno kupijo. Morda v gradu, tam lahko povprašate, ker sem slišal, da gre sedanji sluga proč.“

„Kaj pa prenočišče, bi lahko dobil?“

„O prav lahko, pri Miheu je prav ceno, postelj samo dvajset krajcarjev.“

Tujec je obmolknil.

„Sicer pa, če hočete, tudi lahko zastonj prenočite. V gradu imajo v hlevih veliko prostora.“

Gospodinja je slišala pogovor ter vstopila v sobo. Ko je zagledala tujca, ga ni bila nič vesela. Obraz je nagubančila ter kratko velela tujcu, naj gre, da ne bo motil čevljarja.

In on se je zahvalil čevljarju za pojasnilo ter odšel.

Sredi vasi je stopil v neko hišo, ki je bila po zunanje lepša od drugih. V sredi izbe je sedelo pet otrok, ki so zajemali vsi iz ene že skoro prazne skleda. Prišla je neka žena, najbrže mati teh otrok, in to je prosil, če ima kaj gorkega. In žena je vzela otrokom tisto skledo, še nekoliko močnika dolila, dala mu leseno žlico ter mu rekla, da naj zunaj je na klopi. In on je pokusil enkrat, dvakrat, potem pa pustil skledo in odšel. Ona pa se je koj vrnila iz hleva gledat za tujcem in je našla na klopi skoro še polno skledo: vzela jo je ter nesla v hišo, potoma pa se jezila nad temi lačnimi postopači, ki niso nikdar zadovoljni.

Na koncu vasi je bila gostilna. Tje notri je stopil on ter zahteval kozarček žganja. Tako

kati, da se njih nezdrave razmere poravnajo, ali naj kar ustavi delo. Ker je ravno na Vojskem središče gozdnih delavcev so prosili, naj bi se shod vršil na Vojskem in to na nedeljo, da ne bodo radi dela zadržani. Tej želji je g. poslanec dne 6. aprila ugodil. Kako željno so pričakovali ta shod priča pač obilna udeležba. Nad 100 samih gozdnih delavcev je došlo in vendar jih je veliko imelo dolgo pot tja in domov, nekateri celo tri ure.

Razložil jim je g. poslanec, kaj se je do sedaj zanje storilo in kak odgovor je došel, ter tudi v kakem smislu je pričakovati vravnanje njih plač in zavarovanje proti nezgodam, ali za slučaj bolezni.

Edino to se je obravnavalo na shodu in prav nič drugega. Da ni branil g. poslanec socialnim demokratom se udeležiti pogovora, je bilo pač pravično, saj tudi ni zavrnil privrženca liberalne napredne stranke. Ako je kateri na shodu pojasneval težave gozdnega delavca se ga tudi ni spraševalo, h kateri stranki da pripada, je demokrat, ali liberalec. Ako je stvarno govoril, se je o tem debatiralo, pa naj je bil Peter ali Pavel, Gašper ali Jurij, kar se je sklenilo, to si je gospod poslanec zabeležil in sporočil svojim tovaršem na Dunaj, da prilično store kake korake v tem oziru. Shod se je pričel ob pol 3. uri in se završil kmalo po 4. uri in gozdni delavci so bili prav zadovoljni.

To je ob kratkem vsa zadeva, resnično, kakor se je vse vršilo. Se ve, da mora „Jednako-pravnost“ po svoji navadi s posebnimi ocvirki zabeliti svojo duševno jed, a gg. naj bodo prepričani, da taki ocvirki ne grede več v slast idrijskim delavcem. Dopisniku v „Slovenskem Narodu“ pa svetujemo, naj molči o žlindri, kajti le tako je mogoče, da se prej ko prej pozabi nekaj — že ve kaj mislimo. Žlindra je dovolj pojasnena, gotovo ne v nečast dotičnim, ni pa še pojasneno nekaj drugega in to vedno pride na površje med našimi ljudmi, ako čitajo kake neosnovane napade in zabavljanja čez klerikalce.

Potresno posojilo.

Interpelacija.

poslancev dr. Šusteršiča in sodrugov do Nj. eksc. gospoda ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev in g. finančnega ministra, glede izterjevanja brezobrestnih posojil, ki so se dovolila povodom potresne katastrofe v Ljubljani in na deželi.

Povodom potresne katastrofe leta 1895 dala je država oškodovanim posestnikom poslopj brezobrestna državna posojila proti svojedobnemu odplačilu v obrokih.

Prvi obrok je sedaj v plačilo že zapal. Toda resnica je, katere ne more tajiti nobeden

dobro mu je pogrelo prazen želodec. Tam na mizi je ležal svež kruh, in gostilničar mu je tudi ponudil suhih klobas, toda tujec je rekel: Hvala.

Izlekkel je iz žepa zadnje krajcarje, vprašal kje je grad, ter odšel.

Pot ga je vodila nekoliko navkreber k prijaznemu griču. V senci visokih smerek se je dvigal krasen gradič, od katerega sem so se čuli prijetni glasovi godbe. Z nekim strahom je šel naprej, pa si vendar v duhu slikal, kako bi bilo prijetno, če bi mogel tukaj dobiti službo kakega strežaja. Zunaj pred gradom na vrtu je bila zelena veranda, in ravno tam je bila gospoda zbrana, saj se je čulo petje, godba, smeh in krik.

Počakal je nekoliko. Godba je odnehala, potem pa je šel po stezi naprej naravnost proti verandi. Odpre vrata in vstopi. Za hip prestane veseli krik, in motrijo tujca od nog do glave. Hišni gospodar pa pravi, da naj gre v kuhinjo, in na piščal zažvižga.

Tujec v hipu pregleda goste in težko obloženo mizo ter prosi, da bi rad govoril z gospodarjem. In nekateri so segli v žep, da bi mu dali par krajcarjev, hišni gospodar je pa dejal, da naj jih tukaj nikari ne nadleguje, da naj gre le v grad. V tem trenutku je pa pritekkel strežaj ter ga odvedel v graščino. Tam je tujec razodel svoje želje graščinskemu oskrbniku. Toda ta se je zadržal nad njim, rekoč:

pameten človek, ki pozna v deželi vladajoče razmere, da ogromna večina dolžnikov absolutno ne more spolniti svojih plačilnih obvez. Posebno velika je revščina na deželi, kjer, kakor znano, poslopja ne donajajo nikake najemščine in torej posestniki po potresu poškodovanih stavb niso dobili nikakih dohodkov iz novosezidanih poslopj. Vrh tega upoštevati je še splošna beda kmetijstva in nadaljno dejstvo, da kmet ravno v sedanjem času, ko more polje obdelati, nima nikakih denarnih sredstev na razpolago.

To vsak pameten človek sprevidi, in, če ima kaj srca za ljudstvo, to tudi upošteva.

Vse drugače pa c. kr. deželna vlada v Ljubljani.

Ta se je postavila na stališče brazobzirnega izterjevanja zapadlih obrokov. Kakor najbrezsrčnejši oderuh ali skopuh, ki brezobzirno zahteva svoj denar, ne zmenič se za posledice za prizadetega dolžnika in njegovo rodbino, tako sedaj divja avstrijska država po Ljubljani in deželi, da iztirja „svoj denar“.

Eksekutorji imajo polno dela. In posebno trdo se postopa ravno na deželi, proti ubogemu kmetu. Tu mora zadnja krava iz hleva, da država svojih 50, 100 ali 200 kron pravočasno dobi.

Prizadetega kmetskega prebivalstva se je polastilo naravnost obupanje, in če se to barbarsko divjanje državne oblasti hitro in energično ne ustavi, mora v kratkem cela vrsta rodbin avstrijsko domovino zapustiti, da si poišče onkraj morja eksistenco, ki je človeka spodobna.

Posebno se mora povdarjati, da imajo prizadeti dolžniki večinoma pri c. kr. deželni vladi prošnje za olajšave ali odpis vložene. Ne da bi bili na svoje prošnje dobili katerokoli rešitev, se jim je kar eksekutor v svrhu izterjanja zapadlega obroka poslal v hišo in to ravno v takem času, v katerem najmanje zamorejo plačati. To označuje vso trdost postopanja c. kr. deželne oblasti. Podpisani skoro ne morejo umeti, da se tako postopanje strinja z namerami c. kr. osrednje vlade. Zato stavlja do uvodom navedenih ministrov vprašanje:

Ali hočeta gospoda ministra takoj provzročiti temeljito remeduro v tej stvari? Ali hočeta zlasti zaukazati:

1. da se pričete eksekucije takoj ustavijo;
2. da se v bodoče proti nobenemu dolžniku ne odredi eksekucija, dokler ni njegova prošnja za odplačilne olajšave ali odpis dolga pravomočno rešena;
3. da se tudi po pravomočni rešitvi pod 2. imenovane prošnje eksekucija le potem sme vršiti, če dolžnik ne bi bil ustregel plačilnemu povelju, glasečemu se na najmanj dvamesečni rok;
4. da se izterjanje zapadlih obrokov na kmetih v obče sme vršiti samo ob takem času.

„Vi niste za gospodo, ste preveč raztrgani. Sicer je pa služba že oddana!“

„Če ne,“ je dejal tujec, „pa vas prosim vsaj prenočišča. Danes sem že truden, jutri bi pa rad naprej potoval.“

„Kar v hlev pojte, tam bote dobili Martina, ta vam bo vse preskrbel.“

In šla sta narazen.

Zvezde so že migljale tu in tam na nebu, in lahen hladni vetrič je pihljalo od severa.

Šel je v hlev, kjer mu je bil odkazan prostor, toda bilo še ni pozno, šel je še na prosto ter se vsedel na korenine stare, mogočne lipe. Mrak je legel na zemljo, vse je bilo tiho, le tam iz verande je donelo divje vpitje in smeh. Gledal je tje doli v veselo družbo, opazoval jih je, blagrovaj jih, da se jim tako dobro godi, njega pa ni videl nihče. To je bila najbrže lovska družba, ki je po gozdovih cel dan dirjala za divjačino, zvečer si pa privoščila dobro večerjo. In res je bila miza preobložena. Kruh, smodke, sadje, pecivo — vse je ležalo vprek na prtju, politem od črnega vina. Družba je bila izredno vesela. Gospa in gospe so se smejale sladkim besedam mladega lovca, v kotu je nekdo igral na kitaro, stara dva gospoda pa sta metala kose mesa med tri lovske pse, ki so se trgali med seboj, kdo jih bo dobil. Lajanje psov se je daleč slišalo v

v katerem je sploh misliti mogoče, da ima kmetovalec kaj denarja na razpolago, torej v pozni jeseni?

Dunaj, 10. aprila 1902.

Slede podpisi.

Izvirni dopisi.

Iz Češnjice. V „Gorenjcu“ št. 14. in 15. postavlja me dopisnik iz Selske doline za županskega kandidata. Zadrugarji na Češnjici, piše, hočejo na vsak način spraviti na županski stol svojega boga, Čočovega Franceta.

Jaz se nisem nikomur ponujal in se tudi ne bom, mislim, da se bo sedanji tudi navžil županskih sladkostij.

Sit sem čez glavo triletnega bivanja v odboru. Svetoval sem in bom, da naj volivci prekucnejo ves odbor z menoj vred. Gospodarstvo v občinskem odboru je graje vredno, sicer nisem jaz tega kriv, vendar priznam, kakor pišejo napredni kmetje v „Slovencu“ premehek. Na pravih potrebah se je upiralo, žganjarije so se pa priporočale, seveda se po žganjarijah razširja „Rodoljub“ in „Gorenjec“ ter zabavlja čez duhovne.

Račune smo delali le v zapisniku: Dohodki, stroški — črta — primanjkljaj ali ostanek. Narekoval je župan, kakor je sam sestavil. Prilog nismo videli, ali jih je pa samo pred menoj skrival. Opomnil sem enkrat, da te prazne številke ne zadostujejo, da je treba k sejami pripraviti knjige da je očitno delovanje in tako damo račun volivcem. Bilo je zastoj, bil sem še napaden zato od naprednjakov. Umil sem roke in mislil: jaz ga nisem volil, trkajte se tisti, ki ste ga volili. Mogoče, da ne sodim prav, ima li dopisnik „Gorenjca“ pravi namen, da s tem, ko mene napada želi ozdraviti te gnile razmere. V tem se potem midva lepo strinjava. Le naprej! Jaz mu javno vse odkrijem in pomagam in gotovo bo novi odbor začel vzgledno delovati v prid naše občine.

F. D.

Izpred Gornjega grada. (Volitve.) Dolgo se je vleklo in dobro izteklo. Ni pomagalo ne rekuriranje, ne agitiranje — liberalstva zadrečkega stebriči leže na tleh. Vrglo jih je največ lansko leto osnovano liberalno kmetsko društvo pri volitvah, katere smo imeli na velikonočno sredo in četrtek v Bočni. Volitve so bile živahne, katoliško-narodne stranke možje so govorili, jungovci in liberalci pa jokali, ker so jim pokopali vse upanje. Pogreba so se vdeležili znani tukajšni naprednjaki Terčak, Strmecki in Kocbek. Nič ni pomagalo, da je prišel sem iz daljne Lačevevsi Jakob gnezdo pripravljat svojim bratcem. Slavnoznan Josipina Žugar še mora kje od kakega starega župnika dobiti še tak recept — da se bode potem tudi pri volitvah

dolino, gospoda pa sta se jim smejala. Imela sta med njimi izvrstno zabavo.

Strežaj pa je nosil na mizo nove steklenice, in pili so in trkali ter se smejali v tiho noč.

Tam gori nad verando pa je slonel pod lipo on, gledal jih je, in sên je padal na njegove oči.

Ni slišal več divjega vpitja in smeha, lajanja psov in pokanje šampanjca. Sladko je zaspal. —

Ko se je noč poslavljala od zemlje, je ležal še on na koreninah mogočne lipe. In šla je mimo drevesa zjutraj zgodaj dekla v hlev ter tujca opazila.

„O ti grdi pijanec.“ je zaklicala, „v hlevu smo mu pripravili ležišče, pa je tukaj obležal.“

In on se je zbudil, slišal, pa nič ni rekel. Vzel je svojo popotno palico ter šel naprej.

V duhu so se mu ponavljali včerajšnji prizori, pa ni vedel, ali so bile sanje, ali je bila resnica.

Solnce je stalo že visoko, ko se je bližal mestu. Truden je bil in lačen. Pred vhodom ga je srečal stražnik, zahteval od njega potni list, prebral ter ga spustil naprej. Bila je v zvoniku ura poldne. Vsedel se je na klop, odkril se in odmolil. Kam sedaj? Lačen iti naprej ni mogel, šel je torej v eno, dve hiši ter prosil kosila. Pa

lahko skazala s takimi uspehi, kakor pri ozdravljenju po celi savinski dolini gori do Solčave. Drugo zdaj nič ne pomaga.

V Gornjemgradu pa tudi na vso moč liberalci in jungovci agitirajo za občinske volitve. Šarpov županski stolček se maja, in Kocbek si stolico v občinskem svetu pripravlja, kakor volivci neki govore. Ali dobe vsi svoje stolice, ali ne, ki si jih žele, še ne moremo povedati, ali povemo pa o svojem času tistih krčmarjev in trgovcev imena, kateri bodo volili z jungovci in po nasvetu nekih škricov skupaj, t. j. liberalno, da se jih bodo naši okoličani zapomnili. Na čast tukajšnih uradnikov pri sodišču pa moramo reči, da zelo taktno postopajo in se ne vdležujejo — liberalnih jungovskih eksperimentov, kakor smo opazovali pri zadnjih volitvah za državni zbor v peto skupino. Sicer pa rečemo, da eden liberalni zastop občinski, če ga tudi dobimo, ne bo drugih vseh naših pohrustal, če tudi dobimo za župana Kneza, kateremu so neki „ti črni“ tako v želodcu, odkar je še kot dijak in klerik „tih črnih“ župo jedel!

Politični pregled.

Reformatorji. Nedavno se je vršila obravnava proti Rudolfu Lencerju, izdajatelju nemškega lista „Odin“ radi goljufije, tatvine in nekaj drugih prestopkov. Lencer je bil obsojen v ječo na osem let in zgubi za deset let vse državljanske pravice. Zanimivo je, kaj je govoril pri obravnavi državni predsednik. Rekel je mej drugim: „Ta slučaj jasno kaže, kako ljudje delajo dandanes javno mnenje, ljudje, ki so v to najmanj poklicani. Nočem govoriti o političnem naziranju obtoženca, le toliko je gotovo, da se drznejo dandanes ljudje, ki so bili kaznovani vsled goljufije in tatvine, pred kojim pragom leži visok kup blata, soditi o veri in privedi ljudi k odpadu od sv. vere!“ Glejte, ta nemški lump in tat je bil eden najbolj zagriženih „Proč od Rimcev“. Seveda so vsi liberalni listi molčali o tej obsodbi, tudi „Slov. Narod“ ni prinesel črke o tem. Pa saj bi bilo tudi čudno, če bi „Narod“ prinesel tako notico, saj sedi v nekem uredništvu človek, ki je svoje dni mnogo imel opraviti s policijo in tudi ta hoče reformirati katoliško cerkev.

Vsenemca Wolf in Schalk sta se resno sprla. Posl. Schalk je posl. Wolfa nagnal, da je šuft in brezčasten človek. Wolf je Schalka pozval k dvoboju, a Schalk pravi, naj se prej snide častni sod, kateremu bo povedal mnogo novih brezčastnih reči o Wolfu. Res lepi so ti Vsenemci!

Avstrijski vojni minister Krieghammer je odpotoval za — nedoločen čas. Nadomešča

odgovorilo se mu je, da naj počaka, ker še niso sami pokosili. Šel je po mestu naprej in prišel mimo samostana. Tam pri samostanskih vratih je čakala precejšna množica beračev, najbrže jedi. Da bi se med to množico pomešal on, ki ima zdrave roke, ne, tega ne, in šel je nazaj sedet na tisto klop. Oglasil se je samostanski zvonček ter klical patre k molitvi. Vstal je in šel. Pred samostanskimi vrati je bilo prazno, z nekim strahom je pozvonil ter prosil kosila. Brat mu je prinesel polno skledo in kos kruha. Vsedel se je in vse povžil. Pokrepčan je bil telesno, in v srcu njegovem je bivala hvaležnost, katere niso izrazile besede, pač pa ena sama solza iz očesa.

Zapustil je samostan. Cerkvena vrata so bila odprta, in pri velikem oltarju je zapazil luč. Že je hotel iti naprej, pa neka moč ga je vlekla, da je šel notri. Sam je bil v cerkvi. Pokleknil je v klop — in molilo je njegovo srce, ustna pa so bila tiho.

Tam gori pred velikim oltarjem pa je zaplapolala lučica, rudeča kakor rubin, kot bi mu hotela reči, da Bog tistih ne zapusti, ki vanj zaupajo.

In šel je iz cerkve potolažen, šel po svetu — za delom.

ga fml. Schöneich. Menda Krieghammerja več nazaj ne bo!

Madjari in zavod sv. Jeronima. Madjare silno peče, da Hrvatov ne morejo spraviti tako hitro s površja „mažarskega zemljevida“, kakor bi radi. Ker vedo, da je hrvaška duhovščina močna zaslonba hrvatski narodnosti, zaradi tega se v enomer zaganjajo v zavod sv. Jeronima v Rimu, ki je namenjen vzgoji hrvatske duhovščine. Ta zavod bi po vsi sili radi zatrli Hrvatom. Ker pa tega niso mogli doseči naravnost, so z vsemi možnimi intrigami vendarle dosegli, da se je spremenil prvotni naslov zavoda, „pro croatica gente“ v „illirica gente“ in se je s tem izbrisalo hrvaško ime iz naslova in je zlasti sv. Stolica sklenila v tem pogledu s Črnogoro neko pogodbo, ki je baje žaljiva za hrvatsko ljudstvo. Zaradi tega se je podal sarajevski škof dr. Stadler k sv. Očetu da mu predloži protest hrvatskega episkopata in ga prosi, da ostane pri prvotnem naslovu, ki je osrečil vse Hrvate. V protestu je tudi izražena volja Hrvatov, da si v slučaju, ako sv. Stolica vztraja pri izpremembi, katero so izzivali ne le najhujši sovražniki hrvaškega naroda, marveč tudi krščanstva, ustanovi s prostovoljnimi darovi nov zavod v Rimu, ki bode izključno za Hrvate. — Zaradi tega potovanja dr. Stadlerja v Rim besné zdaj madjaro-židovski listi in je bil te dni od vse ogerske zbornice sprejet, oster protest proti nastopu dr. Stadlerja.

Revolucija v Belgiji. Iz Bruselja, stolnega mesta Belgije prihajajo čudna poročila. Tako v Bruselju, kakor i po raznih krajih provincije je prava in pravcata revolucija. Boj se vrši za splošno in jednako volivno pravico. O tem nevarnem gibanju poročajo razne vesti sledeče: Vse mesto Bruselj je v orožju. Po ulicah je polno vojaštva in žandarji. Patrolje na konjih so zastražile vse ulice, vse prodajalne so zaprte tudi mestna garda je pod orožjem. Ljudstva, zlasti delavcev vre po mestu. Delavci so skoro vsi oboroženi z revolverji. Na več krajih mesta so se vršili že krvavi spopadi med vojaštvom in delavci. Ranjenih in mrtvih je že mnogo oseb. V Bracquequiesu, v Hodengu, v Gentu itd. so se vršili boji mej štrajkujočimi rudarji in policijo. Delavci so ranili s kamenjem že več redarjev. Premogokopi vsled štrajkov počivajo. Položaj je skrajno nevaren, vlada je izdala ukaz, da mora vojaštvo pri najmanjšem motenju miru koj rabiti orožje, vendar je socialistični voditelj izjavil, da kljub temu ne odnehajo in da hočejo iti do skrajnosti, dokler se jim ne izpolni zahteva. — Pričakuje se najhujšega; delavci pripravljajo za 1. majnik splošen štrajk in se oborožujejo z revolverji. 30.000 rudarjev hoče začeti v Bruselju poulično vojno. Dan in noč grade barikade. Prebivalstvo je v velikem strahu. Vlada je pod predsedstvom kralja sklenila najostrejšje odredbe. Kakor poročajo zadnji brzojavni, je v mestu Bruselju jako žalosten položaj. Vse prodajalne so zaprte, okna pobita, svetilke razbite, več hiš močno poškodovanih in celo ulični tlak razkopan. Ni ure, da bi se ne vršili krvavi spopadi med vojaštvom, orožniki in policijo na eni strani in delavci na drugi strani. Množica in celo ženske, oborožena je z revolverji in noži, drvi po ulicah in razsaja. Dosedaj je mrtvih 6—7 oseb a neštevilno ranjenih. Po mestu je videti nosilnice z ranjenimi bolnišnice so že prenapolnjene. Število štrajkujočih delavcev znaša nad 200.000, med temi 125.000 premogarjev, 50.000 metalurgičnih delavcev in 20.000 delavcev iz steklarn. Konservativna večina v Belgiji je bila pripravljena dati splošno volivno pravico, toda le pod pogojem, da velja tudi za ženske, toda socialisti, ki sicer zagovarjajo žensko enakovrednost, so se temu uprli, ker so se zbal propada pri volitvah.

Nevarnost vojne na Balkanu. Poroča se, da je bolgarska vlada zbrala na makedonski meji 15 bataljonov vojakov. Tudi na jugu Srbije se zbira vojaštvo. Sultan je sklical drugoletnike, katere koncentrjuje v Carigradu, kjer je jako sumljivo gibanje.

Rusko kitajska pogodba glede Mandžurije. Pogodba, ki jo je na pritisk Rusije in vkljub najrazličnejšim ugovorom Angležev in Japoncev

sklenila kitajska vlada glede Mandžurije, je stopila sedaj pravomočno v veljavo. Nje važneje določbe so sledeče: Rusija dovoljuje, da prevzame Kina Mandžurijo zopet v svojo oblast, kakor je bilo to pred okupacijo od strani Rusije, ta pa odpozove polagoma v teku 18. mesecev vse vojaštvo iz Mandžurije, če ne nastanejo novi nemiri in če je postopanje drugih velesil pri tem pri tem ne bo oviralo. Kitajska vlada sme iz početka poslati v Mandžurijo le toliko čet, kolikor to dovoli Rusija, še le potem, ko Rusi popolno ostavijo Mandžurijo, ima Kina v tem oziru popolno pravico. Železniške proge Šanhaikwan-Inkon Hsinmintun izroči Rusija lastnikom, toda Kitajci se zavežejo, da jih ne prepuste nobeni drugi velesili, istotako se ne sme prepustiti noben del Mandžurije kaki drugi velesili. Najvažnejša je pa konečna določba rusko-kitajskega dogovora: Ako kitajska vlada vkljub vsem zagotovilom iz katerega koli razloga prekrši kako določbo te pogodbe, odklanja ruska vlada odgovornost za vse nadaljne posledice in se ne čuti več vezano za nobeno nadaljno določbo sklenjene pogodbe in dogovorov, ki so z njo v zvezi. Kakor se vidi, so Rusi silno previdno postopali in zvezali Kini roke na vse strani.

Umor ruskega ministra. Minister notranjih del, Sipjagin, je bil v torek popoldne na stopnišču palače državnega sveta ustreljen in je uro pozneje umrl. Morilec se ni čisto nič ustavljal, ko so ga prijeli, nego je izpovedal, da se zove Bolšanov, in da je izvršil umor, ker je bil lani kot dijak kijevskega vseučilišča povodom takratnih dijaških nemirov kaznovan. Hoteč se maščevati, je oblekel oficirsko uniformo in dejal, da ima ministru vročiti neko pismo velikega kneza Sergeja. Ko je minister vzel pismo, je Bolšanov petkrat ustrelil in sta dve krogli zadeli ministra v prsi.

Vojna v Južni Afriki. „Daily Mail“ je izvedel, da so se mirovna pogajanja jela nekako zaustavljati. Isti list navaja tudi pogoje, ki da so jih Buri predložili v ponedeljek v Pretoriji Buri so pripravljene odpovedati se neodvisnosti, zahtevajo pa: zopetno zgradbo farm, pomiloščenje kolonijalnih Burov-ustavešev pod istimi pogoji kakor pri burgherjih, preklic proklamacije, s katero se je izreklo izgnanstvo, skrajšanje od angleške vlade določenega roka, v katerem se v zemljah Burov ima zopet uvesti reprezentativna vlada. Konečno naj Anglija prevzame zakonite obveze obeh republik.

Domache novice.

„Clericaler Slovene“. Nekoliko čudno se vidi, če katoliški listi naše katoliško-narodne poslance imenujejo klerikalce. Tako poroča „Grazer Volksblatt“, da je državnem zboru imel govor „Žitnik, clericaler Slovene“. Mi smo mnenja, da ni prav, če si katoliški listi izposojajo naslove od liberalcev, kadar pišejo o naših možeh, in posebno o naših slovenskih možeh. Iz poročila zgoraj omenjenega lista o volitvah v delegacije smo izvedeli tudi, da nima nobena druga dežela v Avstriji klerikalcev, kakor samo naša Kranjska.

Slovensko gledališče. Sestanek prijateljev slovenskega gledališča je sklenil, da opera ostane. Tako se bode tudi v prihodnje na slovenskem odru gojili opera in drama. Zato bode pa treba zvišati podpore in odbor „Dramatičnega društva“ obrnil se bo v tem oziru do deželnega zbora in mestnega zastopa ljubljanskega. Kaj bo storil obč. zbor ljubljanski, ne vemo, gotovo pa je, da ima Ljubljana prvo korist od slovenskega gledališča, zato naj bi tudi občinski svet ljubljanski s tega stališča podpiral slovensko gledališče. Od dežele imata nemško in slovensko gledališče enaki podpori, vsako gledališče dobi od dežele po 6000 gl. Tu bi se dala zvišati podpora slovenskemu gledališču edino na ta način, da se podpora nemškemu gledališču, ki ima za seboj itak bogato „Kranjsko hranilnico“, črta in vseh 12.000 gl. da slovenskemu gledališču. To bi bilo edino pravo slovensko stališče in slovenskemu gledališču bi bilo pomagano. Na občnem zboru „Dramatičnega društva“ je bivši liberalni dež. poslanec Šubic dvomil o večji podpori od strani dežele in je dejal, da ima napredna stranka z nemško stranko neko zvezo,

t. j. da je liberalna stranka morala obljubiti Nemcem, da dá vsako leto za nemško gledališče 6000 gld.! Ravno sedaj, ko je slovensko gledališče v zadregi, se vidi, kako ima napredna stranka vsled zveze z Nemci zvezane roke, kadar je treba odločno nastopiti za kako slovensko stvar.

Dr. K. Triller, najnovejši kandidat za mestni zbor ljubljanski je povedal pri zadnjem zboru dramatičnega društva ljubljanskim svojim liberalnim somišljenikom par krepkih v obraz. Rekel je, da je škandal, da ima „Turnverein“ več članov, kot „Sokol“. Dr. Triller je sam ud ljubljanskega Sokola, in njegova izjava pač ni zelo častna za starosto Sokola dr. Tavčarja. To se vidi, da, kjer prevzame vodstvo dr. Tavčar, pa društvo hira. Saj se vedno liberalci bahajo, da je Ljubljana čisto liberalna, kje pa so vendar vsi liberalni trgovci odvetniki, uradniki in drugi, ki vedno volijo liberalno, da nočejo pristopiti k Sokolu? Dejstvo je, da ljubljanski Sokol pod sedanjim svojim starostom dr. Tavčarjem hira, oziroma, da Sokol dandanes ni več — „moderen“!

G. Lenče čegar nastop smo pri znani Žužkovi resoluciji v mestnem zboru omenili, je tudi pri zboru dramatičnega društva krepko obsodil svoje somišljenike, ki dajejo v deželnem zboru slovenskemu in nemškemu gledališču jednako po 6000 gld. Kaj pomaga to, ko je pa vse le glas upijóčega v puščavi! Ko je pred par leti poslanec Kalan predlagal dati slovenskemu gledališču 12.000 gld., nemškemu pa nič, tedaj so se liberalci rogali temu predlogu in so rekli, da je to vse le hinavščina. Naj torej g. občinski svetnik Lenče opozori g. občinskega svetnika dr. Tavčarja na tisto debato, ter mu pojasni, da bi „Dramatično društvo“ dandanes ne imelo nobenega primankljaja, če bi se takrat vzprejel Kalanov predlog. Toda rahla dotika z Nemci tega dr. Tavčarju ni pripustila, in vsi liberalni poslanci so glasovali za 6000 gld. nemškemu gledališču. Ali ni to škandal, da zaradi tega hira naše gledališče, ker nima zadosti podpore, da se bo morala najbrže opustiti opera, ker tega rahla dotika z Nemci ne prepusti? Marsikateri liberalci je že vzdihnil: Ta nesrečna zveza z Nemci nam povsod škoduje, pa kaj hočemo, dr. Tavčar se mora obdržati na krmilu, če tudi vse propade!

200 letnica uršulinskega samostana se praznuje v Ljubljani te dni. O tej priliki je izšla zanimiva knjiga „Spomenica ob dvestoletnici uršulinskega samostana v Ljubljani“. Uršulinke so Ljubljani vzgojile osmero rodov in prihranile s svojo šolo mestu tisočake. Jutri je slovenski cerkveni govor knezoškofa dr. A. B. Jegliča. Naj bi še nadalje Bog rosil svoj blagoslov na samostan in plemenite redovnice ter jim dal svojo pomoč pri vzgoji mladine. To so ob 200 letnice uršulinskega samostana želje vseh poštonih Ljubljančanov.

Dr. Tavčar in Celje. Od juga pa do severa vzhoda in zahoda — vse se je izreklo proti kompromisu. Sicer sta na znanem zaupnem shodu v Celju notar Baš in nadučitelj Praprotnik skušala nekoliko oprati blamažo dr. Tavčarja, toda naltela sta na tak odpor, da sta morala umolkniti. Dr. Tavčar jo torej kot politik obsojen in s svojim kompromisnim nasvetom se je smrtno blamiral. On se je kot generalissimo vsedel na političnega konja ter priporočujoč realno politiko skuhal svoj nasvet, misleč, da bodo vsi Slovenci pred njim na kolena padli, kakor kitajski kuli, kadar zagleda svojega mandarina! Ne, Slovenci nismo šolobarde in pred dr. Tavčarjem ne bomo na trebuhu ležali. Zdi se nam, če bi Slovenci sprejeli dr. Tavčarjev nasvet, da bi bili podobni človeku, kateri poljublja kolo, ki ga tare!

Shod v Celju dr. Tavčarju ne da miru. On pravi, da se je njemu na shodu klicalo „fej“, ker se je upal javno zastopati tisto mnenje, katerega se drži na tisoče najrazumnejših sinov slovenskega naroda. Mi smo le radovedni, kje pa so ti najrazumnejši sinovi slovenskega naroda. Zdi se nam, ker „Narod“ ne priobči nobene zaupnice, da so ti najrazumnejši v uredništvu „Narodovem“ samem. In potem ta „Nar.“ pisarija! Dr. Tavčar pravi, da je „Narod“ odklonil ponudbo, da bi vlada na Kranjskem ustanovila na treh gimna-

zijah o gornjih razredih slovenski pouk, in potem je vlada opustila misel na tako kompenzacijo. „Naroda“ sploh nihče vprašal ni, in njegovo mnenje je za vlado deveta brigada. Dr. Tavčar misli, da so dunajski ministri ljubljanski občinski svetniki, ki tako plešejo, kakor jim dr. Tavčar gode. No, privaditi se bo moral, da bo za voditelja narodne stranke najboljše, če nikdar nobenih svetov več ne daje, ker s tem le stranko kompromitira!

Kandidatje za ljubljanski občinski svet. Socijalni demokratje razširjajo naslednje listke: Volilci III. volilnega razreda! Kandidati delavstva ljubljanskega za občinski svet so: Dachs Ivan, gostilničar in posestnik. Koman Fran, železniški strojnik in posestnik. Kralj Henrik, poduradnik. Mlinar Ivan, tiskar. Pavliček Josip, tiskar. Volite jih soglasno! Volitev za III. razred se vrši v ponedeljek dne 21. t. m. od 8. ure zjutraj in do 1. ure popoldne v Mestnem domu. Volilni odbor.“

Graški „Triglav“. Dregnili smo zadnjič v graško akademično društvo, zakaj se ne oglasi ter ne izreče svojega mnenja glede celjskega vprašanja. Na to naše vprašanje odgovoril je nekdo v „Narodu“, ki si pa ne upa svojega imena podpisati, da graški akademiki ne nameravajo slovenske javnosti dolgočasiti v ti dobi s kako izjavo, pač pa so mnenja, da je za našo stvar najboljše, ako se to vprašanje ne jezdi še nadalje v vseh mogočih modulacijah! — Kako ponižno. Ko bi se šlo za kako liberalno manifestacijo, tedaj bi se Triglavani usedli na velikega političnega konja ter izrekli svojo obsodbo in svoje ogorčenje nad kakim klerikalcem, toda vprašanje glede dr. Tavčarjeve blamaže se naj ne jezdi še naprej v vseh mogočih modulacijah. Gospodje so pač tega mnenja, da je najbolje, če so glede kompromisa tiho, ker če so tiho, potem obsodijo dr. Tavčarjev kompromis, javno izjaviti se pa ne upajo. Kdo bo torej dolgočasil svet s takimi izjavami. Akademiki, če ste res svobodni, potem se postavite po robu dr. Tavčarju, če pa niste toliko pogumni, da bi izrekli svoje mnenje, potem ste pokazali, da ne znate jednako soditi klerikalca in liberalca, da imate pred Tavčarjem — strah!

Slovenski vseučiliščniki so imeli toliko poguma, da so objavili svoja imena, tisti namreč, ki so obsodili dr. Tavčarjev kompromis. 49 jih je, častno število. Mi to lojalno popravimo, ker v soboto je prinesel „Slovenec“ njihova imena, ko je bil naš list že dotiskan. Nasprotno pa liberalna trojica ni našla še nikogar, ki bi se pridružil njenemu mnenju. To se vidi, da je dr. Tavčar samo po imenu časten član „Slovenije“, ne pa po mišljenju visokošolcev!

Zakaj so v Celju zborovali samo Štajerci? Nam se to vprašanje zdi sila zanimivo. Spočetka se je govorilo, da bodo povabljeni vsi slovenski poslanci, toda ta misel se je opustila. Tudi časnikarji so bili povabljeni le štajerski. Nam se zdi ta zadeva nekoliko skrivnostna. Morda, da so se celjski gospodje postavili na stališče, da je celjska zadeva stvar štajerskih Slovencev, mi pa mislimo, da je celjska zadeva vseslovenska stvar, ki zanima tudi Kranjce. Saj so se za ugodno rešitev tega vprašanja trudili tudi naši poslanci, med njimi zlasti g. dr. Šusteršič. Zato se nam zdi, da je bila stvar tale: Dr. Tavčar jo je s kompromisom zavozil, naši poslanci so se krepko držali. Zato so si tisti, ki so imeli prvo besedo pri celjskem shodu in ki imajo še nekoliko ljubezni do dr. Tavčarja, mislili: Če povabimo dr. Šusteršiča in dr. Tavčarja, tedaj bo nastal vihar, in blamaža dr. Tavčarja bo še večja — torej je boljše, če ne povabimo — nikogar! In pri tem je ostalo.

Naši poslanci v drž. zboru. V državnem zboru je 15. t. m. govoril drž. posl. dr. Žitnik, ki je mej drugim glede celjske gimnazije dejal, da sedaj, ko je zbornica odklonila Stürgkhovo resolucijo, sledi za vlado ustavna dolžnost, da se ne dotika obstoja te šole in tudi ne dovoli, da bi ji drugi majali podlago. Zato bodi visoki vladi rečeno: Mi smo 21. sušca zmagali v javnem, poštemem parlamentarnem boju in te zmage si ne pustimo kratiti. Ako pa se vlada boji, da bi levica vsled tega vstavila par-

lamentarno delo, naj vlada blagohotno pomisli, da more isto tudi desnica storiti. Ne silite slovenskega naroda na stališče, raz katerega bi moral uporabljati skrajna sredstva. Govornik je posebno obširno govoril o šolstvu v slovenskih obmejnih pokrajinah. — Z Dunaja se poroča: Belopeški gozdovi se ne odstopijo tov. družbi. Pravica do paše ostane kmetom. To je velika zasluga katoliško-narodnih poslancev, posebno poslanca Pogačnika. Odločilna je bila za to konferenca, pri kateri so bili poslanci Pogačnik, Povše, Šusteršič. — Volitve v delegacije, ki se se sestanejo začetkom maja, je izvršila državna zbornica v sredo. Slovenci so volili v delegacije poslanca dr. Ivana Šusteršiča.

„Narod“ slab — cerkven list. Liberalno glasilo priobčuje že dolgo časa razgled po cerkvenem življenju, te dni je celo povedal, da bodo nekje na Nemškem razstavljene plenice Jezusove, da o vsakem misijonu poroča, to je že znano — ali je vendar te dni zagrešil velikega kozla. Zapisal je: Z belonedeljo je minul za kristijane, katerim zadostuje pet cerkvenih zapovedij, zadnji obrok (namreč za spoved.) To se je urezal! „Narod“ ne vé, da velja pri nas velikonočna spoved do vnebohoda. Ni čuda, liberalcem spoved smrdi, zato jo okrajšajo, in najljubše bi jim bilo, ko bi je — sploh ne bilo!

V torbo „Učiteljskemu Tovarišu“. Meščanski žid Julij Neuman, učeč na dekliški meščanski šoli na Dunaju je bil obtožen radi nenravnosti. Dokazalo se je temu „jungovcu“ šest nenravnih slučajev in obsodili so ga na 6 mesecev v zapor. Ta pristaš „proste ljubezni“ je izvrševal nenravna dejanja na deklicah od 10—13 leta. — Upamo, da bo „Učiteljski Tovariš“, to afero svojega prijatelja zabeležil.

Zopet — dva! V Ljubljani je policija aretirala okolu 50 let starega majorja ad honores v pokoju Stiegelbauera. Dajal je mladoletnim 10 do 14 let starim dekletom denar in jih vabil v svoje stanovanje, kjer so se godile razne stvari. Po Ljubljani se je o tem že dolgo govorilo. Dokazalo se je, da je že več let vršil taka dejanja. — Pred tukajšnjim dež. sodiščem je te dni stal znan „narodnjak“, oženjeni učitelj iz Senožec I. Ivanc. Tožen je bil nenravnosti. Tri šolarske deklice so nastopale kot pričice. Obravnava se je preložila, da se zaslišijo še druge pričice. „Narod“ imena obeh zamolči, Ivanca pa niti ne omeni. Ko bi bil namestu teh dveh kak duhovnik, popisal bi „Narod“ cele strani.

Prav židovsko. Nedavno so pokopali v Budimpešti hranilničnega ravnatelja, žida Augensteina, ki se je s samomorom končal življenje. Ondotni rabinec (židovski duhoven) ga ni hotel spremiti k pogrebu, ter imeti običajen govor pri grobu. Vsi liberalni listi so zamolčali, da ga ni hotel rabinec pokopati. Ako se pa brani katoliški duhovnik pokopati samomorilca, kriče vsi liberalni listi o nestrpnosti katoliške cerkve. „Slov. Narod“ je radi tega že parkrat brusil svoj dolgi jezih prav po židovskem receptu, dočim je zgoraj omenjeni slučaj — prezrl (!).

Detomorilka Olga Burgarell. V Celovcu je zaprta bivša učiteljica Olga Burgarell., rojena Ljubljanka, ki je svojega novorojenega otroka zadavila. V Celovcu je preiskovalnemu sodniku že povedala, kdo je otrokov oče. Oče je nek železniški uradnik na Štajerskem. Orožništvo je dobilo pismo, katero je pisala temu uradniku, naj ji pomaga.

Drobne novice. Na enostaven kozolec Fr. Vrhovca v Sp. Šiški so neznan saljivci v noči od 12. na 13. t. m. spravili navaden kmečki voz soseda J. Malavašiča na tako lep način, da so pri tem zdrobili na strehi le 10 opek. — G. Naval Pogačnik, ki je izstopil iz zaveze dunajske dvorne opere, pojde kakor čujemo, v Ameriko. — Profesor dr. Samassa, sin ljubljanskega livarja zvonov je prosil v Nemčiji za prusko državljanstvo, a njegova prošnja je bila odbita. Zakaj ga pač ne marajo, ko tako gori za Veliko Nemčijo? — Iz Budimpešte se poroča, da bo baje skoro imenovan kardinalom zagrebški nadškof dr. Juraj Posilović. To bi bilo nekako zadoščenje glede zavoda sv. Jeronima. — Otvoritev nove Südmarmine ljudske knjižnice se je vršila 14. t. m. v Mariboru.

— Tri nove slovenske šolske hiše v Celju se zgrade. — Proti obč. volitvam v Devinu, kjer je zmagala slovenska stranka, kujejo Lahi rekurz. — Železniške delavnice skoro gotovo dobi Ljubljana. — Vseslovenska umetniška razstava bode prihodnje leto v Petrogradu.

V Rimu se mudi sedaj okoli 100 Slovencev. Mej njimi je tudi idrijski katehet častiti gospod Oswald. Sveti oče jih je sprejel v avdejenci.

Slovenski misijonarji na Kitajskem. P. Laetus Kováč, doma iz Studenca na Kranjskem, ki je deloval lani na sv. Višarjah, je odptoval misijonarit na Kitajsko.

† **P. Ladislav Hrovat**, frančiškan, bivši c. kr. gimnazijski profesor v Novem mestu in zaslužni slovenski pisatelj in jezikoslovec je umrl v Novem mestu v ponedeljek 14. t. m. Pogreb je bil preteklo sredo. N. v m. p.!

Kam dovede Nemce njihova politična strast. Mej tem, ko celjski Germani in pol-Germani kriče zoper slovenske gimnazijske razrede in hočejo po vsej sili iztirati Slovence iz Celja, pa se njihova krivičnost nad njimi samimi že hudo maščuje. Slovenci, probujeni baš po tem nemškem hujškanju do večje živahnosti na polju trgovine, so obrnili hrbet nemškimi in ponemčenim razgrajčam in nosijo svoj denar v slovenske trgovine. Posledica tega je vidno propadanje nemške trgovine, kar se je začelo kazati na grozen način. Zaporedoma padajo v konkurz nemški ali nemčurški trgovci in morajo zapirati svoje prodajalne. V zadnjem času jih je kar petorica na bobnu. In vendar nočejo spoznati, da Celje s Slovenci stoji in pade, ker je le pičli otočič v jezeru slovenskega prebivalstva.

Novo „Šmarnice“, katere priporočamo, so ravnokar izšle. Premišljevanja o srcu Marije po o. Hattlerju T. J., napisal Ladislav Hrovat O. F. M. Naročajo se v tiskarni: I. Krajec v Novem mestu. — Cena: 1 K 80 h. Po pošti 10 h več.

25 letnica „Ljudske in dijaške kuhinje“ v Ljubljani se slovesno praznuje te dni. Ustanovna slavnost se bo vršila prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m. dopoldne ob 11. uri. Pogostili se bodo tudi vsakdanji gostje. Program je menda ves nemški!

Svak umoril svakinjo. V vasi Zgonik pri Sežani se je te dni zgodil žalosten slučaj, da je zet svojo svakinjo umoril. Posestnik Iv. Škerk, kakih 50 let star, se je prepiral s svojo ženo, potem pa iz neznanih vzrokov napadel svojo 25 let staro svakinjo, jo zaklal in zbežal čez polje. Po preteku dveh ur je Škerk prišel v Sežano in se sam naznanil orožnikom.

Filharmonična družba v Ljubljani obhaja letos svojo 200 letnico. Za proslavo tega jubileja se delajo velike priprave.

Slovenec iznajdbenk. Gosp. Ivan Bajde, iznajdbenk iz Hotič pri Litiji, je iznašel nov klavir; ednega je že prodal princezinji Chimay za 500 kron ter jo dva dni poučeval v igranju. Bajdejev klavir je prijeten instrument, na katerem se vsakdo nauči hitro igrati.

Samomor. Odvetniški koncipijent v Ljubljani, dr. Fr. Šumer, se je v soboto vstrelil v bližini Zidanega mostu.

Nemška šola v Ljutomeru. Deželni šolski svet je dovolil trgu Ljutomer nemško šolo; dosedaj je bila tam utrakvistična šola za trg in okolico. Tako se vrši germanizacija spodnještajerskega šolstva. Gospodje v Gradcu inajo za nepotrebne zahteve naših Nemcev vedno poslušna ušesa, a naših opravičenih želj nočejo upoštevati nikdar. To je že stara pesem o dvojni meri.

Spodnještajerski Nemci so se začeli poganjati za ustanovitev deželnega šolskega učiteljskega v Mariboru, ki bi bil seveda nemški. Dotično peticijo so podpisale mestne in trške občine: Celje, Maribor, Ptuj, Ormož, Radgona, Brežice, Slov. Bistrica, Slov. Gradec, Konjice, Vojnik, Muta, Ljutomer, Marenberg, Rogatec, Št. Lenart in še neke nemške občine. Ker pri nas ni slovenskega ženskega učiteljskega, si je lahko misliti, kakšne sadove bi rodilo nemško deželno žensko učiteljske.

Umrl je v Ljubljani g. Jožef Lampe, c. kr. vodja zemljiških knjig v pokoju, v starosti 70

let, oče gosp. dr. Evgena Lampeta. Svetila mu večna luč!

Egon pl. Pistor, zagrižen sovražnik Slovencev, je v Gradcu umrl.

Koliko je Slovencev na Koroškem. Koroška šteje po zadnjem ljudskem štetju 90.496 Slovencev, 196 Čehov in 260.971 Nemcev. Znano pa je, da niso šteli Slovence in Nemce, marveč po — občevalnem jeziku. In kako so šteli, je znano dosti. Zato zgornje številke nikakor ne podajajo podobe pravega razmerja narodnostij. Leta 1890 so našteji 254.652 Nemcev, 101.050 Slovencev in 158 Čehov.

Razne stvari.

Jezuitje v državni službi. Vlada združenih držav je državni urad za meteorologična opazovanja na Filipinskih otocih poverila gg. očetom jezuitom. Očetje Jezusove družbe so še za španske vlade na lastne stroške vzdrževali meteorologične postajanke na Filipinih. Ker so se pa njihova opazovanja in poročila izkazala najbolj precizna in zanesljiva, priporočil jih je filipinski guverner vladi v Washingtonu. Jezuitje so sprejeli ponudbo za malo plačo in službo oskrbujejo na splošno zadovoljnost. Na vseh opazovaliških službuje skupno 106 oseb. Za instrumente in druge priprave jim je dovolila vlada 12.000 dolarjev.

Velik škandal. Iz Pariza se poroča: Ko se je velikonočno nedeljo vračal bivši zunanji minister Honotaux od geografskega shoda, ustavila ga je neko dekle in mu v obraz vrgla denarnico rekoč: „Hudobnež, ti si uničil moje življenje.“ Nek policijski stražnik je odvedel dekle s seboj. Tu je izpovedala napadalka, da jo je minister pred dvema leti zapeljal. Dekle so potem izpustili. Ta minister je zagrižen — liberal.

Drzno tatvino je izvršil nek 18 do 20letni človek v Pešti. Postavil se je pred izložbo Hechtove banke ter gledal ondi razložene bankovce in vrednostne papirje. Nakrat je razbil z velikim ključem okno, stegnil roko v izložbo, zagrabil kakih 20 bankovcev in zbežal. Dobili ga niso.

Krščanski socialisti in šolstvo. Pet največjih mest v Nemčiji ne da ubožnim toliko učnih sredstev zastoj kot Dunaj. Ta stavek naj si Luka Jelenc na pamet nauči.

Umobolni lekarnar. V Pragi bi se skoro zgodila strahovita nesreča. Lekarniški gremij je dobil zadnji čas mnogo pritožb, da v lekarni lekarnarja Prusmerja pripravljena zdravila ne zadoščajo in da so napačno narejena. Končno so dobili Prusmerja pri tem, ko je neko „zdravilo“ pripravil iz raznih močnih strupov. Spoznali so, da je zblaznel. Da ga niso ob pravem času prijeli, provzročil bi veliko nesrečo.

Energični strojevodja. Železniški uslužbenci pridejo dostikrat v položaj po lastni previdnosti ravnati vse drugače, kakor jim naroče predstojniki. Tako dogodilo se je tudi necemu strojevodju pred več dnevi na Nemškem. Vozil je posebni vlak na neki (Anhaltski) jednotirni železnici. V vlaku bil je takratni nemški cesar Viljem z običajnim spremstvom dvornikov in generalov. Na neki manjši postaji bil je vlak ustavljen in strojevodja, prileten in skušen mož v svoji službi, povedal je načelniku postaje, da osobni vlak, ki je bil naznanjen, še ni prišel in tudi ni še običajnega obvestila, da bi bil radi dvornega vlaka ustavljen. Vlak je stal pol ure, in na peronu zbralo se je vse polno dvorjanov, ki so nestrpno vsled čakanja ubozega postajenačelnika obdelovali, češ, njegovo veličanstvo je vsled zamude skrajno nejevoljno. Vsled nadlegovanja dvorjanov zgubil je štacijski načelnik glavo in zaukazal je strojevodji, naj pelje dalje. Temu se je pa strojevodja najodločneje uprl, sluteč nevarnost, kar je zbudilo ne malo nevoljo med dvorjani, ki so se spravili zdaj nad strojevodjo, češ nezaslišano je, da se upira povelju svojega predstojnika. Dvorjani ujezili so moža tako, da se je krepko napram vsim dvorjanom po domače zarotil in rekel: naravnost grem vprašat njegovo veličanstvo, naj li odpeljem ali ne. Dvorjani so bili take osupnjeni nad tem vsi dvorni etiketi nasprotujoči izjavi, da so kar ob-

molknili! Med tem pa jo je z vso silo priukal nasprotni brzovlak. Če bi bil strojevodja ubogal svojega predstojnika, bi obadva vlaka trčila in vsled prevelike hitrosti, s katero sta vozila vlaka, razbita bi bila obadva vlaka. Smrtnobled stal je načelnik postaje na peronu. Zanimalo boče morebiti marsikoga, če povemo, da je bil strojevodja, ki je s svojo odločnostjo preprečil smrt cesarjevo in visokih njegovih spremljevalcev, prezirajoč ukaze predstojnikove, oče znanega socialističnega pisatelja Bernsteina, ki je bil, kakor smo, tudi mi poročali, nedavno izvoljen v nemško državno zbornico.

Borba na odru. V Bruselju so belili hišo. Na odru, ki je visel 15 metrov nad zemljo, stala sta mojster in delavec. Med njima nastane prepir. V tem prepiru pa se delavec tako razkači, da naglo plane proti mojstru, ga zgrabi z rokama ter ga hoče pahnuti z odra. Nastalo je med njima hudo borenje. Konečno omahne delavec čez oder, pade na zemljo in se nevarno poškoduje. Prenesti so ga morali seveda v bolnišnico.

V kupeju. Liberallec klerikalcu: „Živio tretjerednik.“ Klerikalec liberalcu: „Živio trinajstorednik.“

OBRTNI VESTNIK.

Urejuje Ivan Kregar.

Malemu obrtniku v pomoč.

(Dalje.)

Vplivanje na vzgojo učencev.

Ob dobrem stanju učenstva ne visi samo prihodnost učencev, ampak to vpliva sploh na razvoj obrtnega stanu. Zategadelj je trgovinsko ministerstvo v obrtni pospeševalni akciji pred kratkim pričelo na gotove načine vplivati tudi na izobrazbo učencev. Taki načini so, pospeševanje razstav učenskih del in učenskih zavetišč (Lehrlingsheim, Lehrlingshort), dalje povzdiga poklicanega pouka pri mojstru s podpiranjem mojstrov za učence, izobražene v njih delavnicah (takozvani subvencionirani mojsterski pouk.)

Kar se tiče razstav vajenskih del, naj bi se z darili za najboljša dela vzbudilo veselje vajencev do dela in dalo mojstrom, ki so jih izobrazili, javno priznanje. Take razstave nudijo tudi priliko za spoznavanje stanja strokovne vajenske izobrazbe in za primerjanje. Zlasti se bo o izurjenosti, ki so si jo pridobili učenci v učni dobi, moglo soditi po tistih delih, ki so jih učenci izdelali na koncu učne dobe. Teh razstav naj bi se torej udeležili pred vsem učenci, ki bodo svoje učenje dokončali v letu razstave, vendar se pa pridni učenci tudi že prvo ali drugo leto lahko pripuste k razstavam. Samo ob sebi se ume, da morajo učenci razstavna dela izvesti sami in brez pripomoči. Razstave se po predlogu obrtnega pospeševalnega urada najbolje odrede tako, da se v mesecih januarju do avgusta v posameznih krajih za manjše okraje prirede krajevne razstave, trajajoče okoli 8 dni, v mesecu septembru in oktobru pa naj bo na sedežu korporacije (trgovske in obrtniške zbornice, obrtno društvo, zadružna zveza), ki priredi razstavo, 14 dni trajajoča osrednja razstava predmetov, ki so na prejšnjih krajevnih razstavah dobili prva darila.

Da se razstave učenskih del organizirajo enotno, je trgovinsko ministerstvo dalo na podlagi doznanih izkušenj po obrtnem pospeševalnem uradu izdelati „vodilna načela za prireditve razstav vajenskih del“ („Leitende Grundsätze für die Veranstaltung von Lehrlingsarbeiten ausstellungen“) in pa seznamek tistih učenskih del, ki jih je posebno priporočati za razstavitev. Če so krajevne ali osrednje razstave „vodilnim načelom“ primerno urejene, o čemer ima obrtni pospeševalni urad poročati trgovinskemu ministerstvu, dovoli praviloma država krajevnim razstavam po 200 kron, osrednjim pa po 400 kron prispevka, tako da pokritje stroškov navadno ne dela težkoč, ker tudi trgovske in obrtniške zbornice, obrtna društva in občinski zastopi radi prispevajo v take namene. „Vodilna načela“, seznamek nalog, kakor tudi vse tiskovine, potrebne pri razstavah vajenskih del (prijavni in dopustilni listi, izpričevala, diplom, po-

ročilni obrazci) se dobe brezplačno na pismo prošnje.

Zavetišča za učence so naprave za oskrbo, varstvo in vzgojo učencev izven šole in izven dela pri mojstru. O teh zavetiščih je izdalo trgovsko ministerstvo spis „Ustanovitev zavetišč za učence, pripomoček pri vzgoji obrtniškega naraščaja“ (Die Errichtung von Lehrlingshorten ein Hilfsmittel bei der Heranbildung des gewerblichen Nachwuchses*). V tem spisu je razložena korist takih zavodov in pojasnjena njih uredba. Trgovsko ministerstvo je izjavilo, da bo ustanovitev zavetišč za učence podpiralo z zmernimi prispevki, vzdrževanje pa je seveda prepuščeno udeležnim krogom. Poprej omenjeni spis se dobi na zahtevo brezplačno.

S „subvencioniranim mojstrskim poukom“ naj se v primerih, ko ne zadošča strokovno šolstvo, omogoči obrtniškem naraščaju dobro urejen poklicni pouk in naj bi se za to dobrim mojstrom dala primerna odškodnina. Mojstri različnih obrtov, ki se zavežejo, da se bodo držali gotovih določb, določenih v učni pogodbi naj bi dobili za vsacega dokazano dobro izobraženega učenca subvencijo. Svoj čas se v posebnih razglasilih prijavijo potrebne določbe.

(Dalje prih.)

Reformacija nujno potrebna je pri nas društvom rokodelskih pomočnikov. Ta blaga ustanova plemenitega Kolpinga, žal da ravno pri nas med Slovenci hira in ne spolnuje več popolnoma svojega namena. V socialnem oziru se pri tej čestitej korporaciji premalo zgodi. Nameravamo se v jedni prihodnjih števil temeljito baviti z razmerami in smotri katoliških rokodelskih društev rokodelskih pomočnikov. Obljubimo pa tudi, da bomo z vso pazljivostjo in natančnostjo opisali sedanje stanje istih kakor tudi o tem, kako reformirati ta društva v modernem katoliško demokratiškem smislu, ker nočemo prevzeti odgovornosti, da smo molčali o napakah. Naše trdno in sveto prepričanje je: naloga kat. rok. društev je organizacija pošteenega rokodelstva in sicer ne samo s tem, da se rokodelstvo markira z nekaterimi člani, marveč da ti člani dobe tudi v organizaciji sami etično versko, socialno in tudi strokovno izobrazbo. Ako ta namen zvršujejo kat. rok. društva na Nemškem, v Švici, deloma v Italiji in v avstrijskih nemških deželah, zakaj potem ne tudi pri nas povsod. Zakaj je, kar ni nikjer drugod, jedro naše socialne demokracije ravno med obrtniki? Samo zato, ker nekatera v to poklicana kat. rok. društva ne spolnujejo svoje dolžnosti tako, kakor bi jo spolnovati morala! Prilicno pa, kakor rečeno, priobčimo o namenu in delovanju kat. rokodelskih društev pri nas daljšo razpravo.

Kovači. V državni zbor na Dunaj je prišla deputacija graških kovačev protestirat proti konkurenci, ki jo izvajajo erarni vojaški kovači.

Napredek ameriške obrti. Iz Washington se porača: Urad za ljudsko štetje objavil je poročilo o vrednosti obitnih izdelkov v letu 1901. Iz poročila je posneti, da znaša vrednost obrtnih izdelkov v imenovanem letu 3667,576.355 dolarjev več nego v letu 1900. Vrednost na domačih tleh prodanih in izvoznih izdelkov je znašala 20.005,884.354 dolarjev. Od leta 1850 se je obrtni kapital Zjedinjenih držav povečeval, dočim se je število delavcev povprečno popeterilo. Delavska plača je postala po številu dolarjev desetkrat večja, dočim se je vrednost izdelka potrinajstorila. Ker je pa število prebivalstva od takrat postalo le 24 krat toliko, zamoremo iz tega sklepati, da se je sposobnost strojev in delavstva uprav čudovito povečala.

GLASNIK.

Zavarovalnice za onemoglost in starost.

„Vsak delavec je vreden svojega plačila“ pravi slovenski pregovor. Res, prav gotovo ga je vreden in ga tudi dobi, dokler je mlad, cil in zdrav. Hudo pa se mu godi, če potrk bo-

lezen na vrata in ko se mu približuje starost. Starost se ne bode njemu uklonila, ampak on se mora ukloniti nji, tak je naravni zakon, katerega nihče ne izpremeni. V takem stanu si mislimo delavca od vseh zapuščenega. Družčine nima, a če jo ima, mu je še huje, ker njegova družčina je žena in otroci, ki stezajo lačni k njemu roke, proseč ga kruha. Prepuščen je milosti in nemilosti svojih soobčanov. On, ki je preje delal v potu svojega obraza, da preživi sebe in družino in prodajal za malo plačo svoje moči, gre naj ob času onemoglosti in ostarelosti prosjačiti — postane naj nadloga svoji občini. Taka je usoda delavčeva! Žalostna je dovolj, katere ni zaslužil.

Če je pa ni zaslužil, treba mu je v tej nadlogi pomagati. Preskrbeti mu je treba v času onemoglosti redne podpore ali recimo naravnost dati se mora onemoglim podpora in ostarelim pokojnina. Čudno, kaj ne da, neverjetna zahteva, delavcu pokojnina, ko so doslej vendar pokojnino dobivali le uradniki. Res čudno in neverjetno: a ne neverjetno zahtevati delavcu pokojnine, temveč neverjetno, da je delavec ne dobi, dasi jo ravno tako potrebuje kot uradnik in zasluži v svoji vrsti ravno tako.

S vprašanjem o delavski pokojnini so se že mnogi ukvarjali in se še ukvarjajo. Stavili so se tudi v avstrijski državni zbornici predlogi, a ostali so le predlogi, ki so se pozabili in pričakujejo rešitve v daljnem nedoločenem času. Res imamo zavarovalnice za onemogle in ostarele delavce, a samo stalnim uslužbencem pri državnih podjetjih v prid, dočim se je za delavce pri privatnih podjetjih storilo bore malo, ali pa nič. Nič boljše kot pri nas, godi se delavcem v večini drugih evropskih državah. Vendar se pa ustanovi že letos splošna delavska zavarovalnica na Francoskem, čez nekaj let morda tudi v Švici, a upeljana je doslej šele na Nemškem. Ker torej nimamo splošne zavarovalnice za onemoglost in starost pri nas in tudi drugod ne, pogledjmo jo, kako je uravnana in kako je njeno delovanje na Nemškem.

Predlog za ustanovitev zavarovalnice za slučaj bolezni in nezgode, se je predložil nemški državni zbornici l. 1880. Sprejet je bil zakon o bolniških blagajnah 15. junija 1883., a zakon o zavarovalnicah za slučaj nezgod dne 6. jul. 1884. Obe sta pričele svoje delovanje sicer pod nadzorstvom vlade, vendar samostojno brez državne podpore. Nekaj let pozneje, namreč 22. jun. 1889. pa je sprejela zbornica zakon o splošni delavski zavarovalnici za onemoglost in starost. V teku let je doživel ta zakon marsikaj sprememb, zlasti 19. jun. 1899., ki je stopil v veljavo 1. jan. 1900, na podlagi katerega deluje sedaj zavarovalnica, katero hočemo v kratko opisati.

Predmet zavarovanja je letna renta, ki se izplačuje zavarovancem, nezmožnim za delo, bodisi že nezmožnim vsled onemoglosti ali pa vsled starosti. V prvi vrsti je namen zavarovalnice pomagati onemoglim in v drugi vrsti podpirati one, katere je starost napravila nesposobne zaslužiti si svoj kruh. Da pa imajo zavarovalnice pomen za vse delavce, zahteva zakon, da mora vsak delavec, domačin kot tujec, obojega spola, pristopiti k njim. Zavarovati se morajo poljedelski in obrtni delavci, datje različni uradniki pri privatnih podjetjih, trgovski poslovodje, pomočniki in učenci, vseh vrst strojevodje, učitelji in vzgojitelji, kateri nimajo že v svoji službi zagotovljene pokojnine. Postava veže nadalje one sicer samostojne male obrtnike, ki razpolagajo z enim ali dvema pomočnikoma in prevzemajo delo od večjih obrtnikov. Zavarovati se morajo vsi ti navedeni, ako njihova letna plača ne presega 2000 M, t. j. 2400 K av. velj. Katerih plača pa je večja, niso primorani, smejo se pa prostovoljno zavarovati.

Zavarovalnici so razdeljeni z ozirom na njihovo plačo v 5 plačilnih razredov, tako da spadajo v I. razred oni, katerih letna plača je manjša kot 350 M, v II. razred oni, katerih letna plača je večja kot 350 M, a manjša kot 550 M; III. razred večja kot 550 M, a manjša kot 850 M; IV. raz. večja kot 850 M, a manjša kot 1150 M; V. raz. večja kot 1150 M, a manjša kot 2000 M.

Zavarovalnica se plačuje v tedenskih prispevkih in sicer plačujejo v I. plačilnem razredu

14 pfg. (16·8 h), v II. 20 pfg. (24 h), v III. 24 pfg. (28·8 h), v IV. 30 pfg. (35 h), v V. 36 pfg. (43·2 h.)

Ti tedenski prispevki so določeni za dobo 10 let. Vsako deseto leto pa preračuni zavarovalniško vodstvo, če prispevki zadoščajo, ozir., če se morajo zmanjšati in določi nove, oziroma potrdi dotedanje običajne tedenske prispevke.

Delodajavec sme delavcu vsak teden odtegniti plači polovico tedenskega prispevka, sam pa je dolžan drugo polovico iz svojega doplačati. Plačata torej delavec in delodajalec vsak polovico prispevka. Poleg tega pa prispeva država vsakemu zavarovancu enkrat za vselej s 50 M, t. j. 60 K av. velj.

Dokler je v delu, mora delavec redno vsak teden vplačati določeni prispevek. Kadar pa ni v delu, je oproščen, a se mu ne zaračuni, zato sme pozneje, ko je zopet na delu, poravnati zaostali prispevek. Tudi med boleznijo in vojaško službo ni treba plačevati, vendar ja pa ta čas zaračunan, kakor da bi plačal. Plača namreč mej boleznijo zavarovalnica iz lastnega fonda tedenski prispevek II. razreda torej 20 pfg., a mej vojaško službo plačuje država za vsakega zavarovanca 18 pfg. na teden.

Uplačevanje se vrši radi enostavnejšega uradovanja in večje priročnosti potom posebnih znamk, katere se prilepijo na pobotno listo. Te potrdi vselej urad zavarovalnice. Znamke so na razpolago pri vseh zavarovalniških in poštnih uradih.

Zavarovalnice so, kakor smo omenili, dvoje: 1. za onemoglost (invalidna zavarovalnica) in 2. za starost.

1. a) Do invalidne zavarovalnine ali rente imajo pravico oni zavarovalnici, ki so postavno zavarovani uplačali najmanj 200 tedenskih prispevkov (od onih, ki so prostovoljno zavarovani, se zahteva uplačanih 500 tedenskih prispevkov.) b) so vsled onemoglosti nezmožni prislužiti si dve tretjini svojega navadnega zaslužka.

2. Pravico do starostne rente imajo oni zavarovalnici, ki so vplačali 1200 tedenskih prispevkov (okoli 30 let) in dopolnili 70 leto.

Država se trudi pripomoči onemoglim do tolike zavarovalnine, ki bi ne bila le neka milostna podpora, ampak bi zadoščala, da se morejo s to rento skromno preživeti. Tako se izplačuje invalidom, ki so popolnoma nezmožni z delom služiti si kruh, rento v velikosti dve tretjini njihove navadne letne plače. Onim pa, ki niso popolnoma onemogli, izplačuje primeroma nižjo invalidno rento.

Ker so onemogli pred starostjo veliko bolj podpore potrebni, kot oni, katere je starost naredila nezmožne za delo, zato so tudi starostne rente primeroma manjše, kakor one za invalide. Starostne rente onih, ki so vplačali 1200 tedenskih prispevkov in dopolnili 70. leto, znašajo v I. plačilnem razredu 116 M, v II. 192 M, v III. 226 M, v IV. 290 M in v V. 294 M.

V svojem in svojih zavarovalnicah interesu so zavarovalnice v zvezi z bolniškimi blagajnami in prevzamejo stroške zdravljenja. Prispevajo tudi bolnikovi družini možno podporo in to tudi tedaj, če bolnik ni upisan v bolniško blagajno. Ako bolnik ne ozdravi, postane invalid in zavarovalnica mu mora pričeti izplačevati letno invalidno rento. Torej je iz tega ozira v korist, ako se potruji za bolnika.

Vsa nemška država obsega 31 zavarovalnic. Delokrog posameznih se razteza na 1 provincijo ali 1 zavezno državo. Zanimivo je poročilo o delovanju zavarovalnic l. 1899. V tem letu se je izplačalo 317.776 invalidnih in 191.862 starostnih rent, skupno 509.638 rent. Skupno premoženje pa je znašalo v tem letu 618·10 milijonov mark.

Tako je torej delovanje po preteku desetih let. Pač lepi uspehi. Gotovo ne bomo slišali, da se pri nas ustanovi zavarovalnica za starost in onemoglost, vendar pa upanje vsaj moramo imeti, da se to doseže vsaj v nekoliko letih. Delavsko vprašanje stopa z vedno večjo silo v javnost in zadušiti se več ne bo dalo, tako, da bodo višji krogi tudi kmalu prisiljeni upoštevati ga bolj, kot se je to zgodilo sedaj.

Konečno pripomnimo, da tudi slov. katol. narodna stranka zahteva v svojem programu (Resolucije II. slov. kat. shoda) delavsko zavarovavnico, ki soglaša v glavnih načelih s to, kakor smo jo sedaj opisali. Med resolucijo slov. kat. shoda se je zahtevala zavarovavnica, obstoječa poleg drugih, na sledečih načelih: 1. zavarovanje bodi urejeno po deželnih in državnih zakonih in bodi načeloma obvezno, 2. zavarovanje za onemoglost in starost naj se vrši s prispevki države, dežele, mest, občin, delodajalcev in delavcev, 3. za starostne rente naj plačujejo delodajalci, delavci in država.

Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal!

Pravila male hranilnice (čebelnice) v Novi vasi.

I. Ime in namen.

1. Družba se imenuje: „Mala hranilnica delav. društva v Novi vasi.“
2. Namen društva je zboljšati razmere svojih udov v pravem in gmotnem oziru s tem
 - a) da jih vadi varčevanja in
 - b) varuje zapravljenosti ter jih tako odvaja pijančevanju, slabim družčinam, nepotrebnemu lišpu v obleki itd.
3. Hoče torej iz njih napraviti dobre kristijane ter koristne ude človeške družbe.

II. Članstvo.

1. Vlagati morejo v malo hranilnico le udje delavske družbe v Novi vasi.
2. Kdor se iz družbe izbriše, se mu njegova vloga z obrestmi vred izplača.
3. Kdor prestopi v drugi stan ali drugo družbo, lahko pusti svojo vlogo v mali hranilnici.

III. Poslovanje.

1. Malo hranilnico vodita brezplačno dva uda del. društva v Novi vasi, imenovana od nje-govega vodstva.
2. Posluje se vsako nedeljo popoldne ob dolo-čeni uri v društveni sobi.
3. Vsak vplačani in izplačani znesek se vpiše v blagajnični dnevnik, glavno knjigo vlog ter v malo vložno knjižico, katero prejme vlagatelj.
4. Izplačila in vplačila morajo biti potrjena od obeh poslovodij.
5. Vsako nedeljo se seštejejo prejemki in iz-datki ter pregleda blagajna, če se vjema z dnevnikom.
6. Svote od 20 kron naprej, ki ostanejo v blagajni po poslovnem dnevu, se vložijo na posebno vložno knjižico domače hranilnice. (Če ni domače hranilnice, pa po položnici pri „Ljudski posojilnici“ v Ljubljani.)
7. Če se več vzdigne kot vložni in ni v blagajni denarja, se ravno tako denar vzdigne pri domači hranilnici (oziroma „Ljudski posojilnici.“)
8. Vloge se obrestujejo po 4% vselej od prvega dneva vlaganja sledečega meseca, in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.
9. Koncem poslovnega leta, ki se sklene z 31. decembrom vsakega leta, se izračunajo obresti vsake vloge in pripišejo glavnici.

IV. Nadzorstvo.

1. Nadzorstvo izvršuje vodstvo del. društva ali celotno ali po določenem odseku.
2. Blagajna in knjige se pregledajo vsaj enkrat na mesec.

Pojasnila: Ure poslovanja se bodo morale ravnati po razmerah kraja. Kjer so tovarniški delavci ali delavke, bo treba sprejemati vsaki znesek dalje od 20 h, na kmetih bo morda zadostovalo od krone naprej. — V nekem kraju so nedavno poslovanje pri „Čebolici“ tako urav-nali, da pomočniki (oziroma pomočnice) pobirajo od udov po posameznih vaseh, v nedeljo izroče nabrane svote vodniku, ki jih vpiše v dnevnik, ter potem vse vknjiži v glavno knjigo. Ta pravila so sedaj le za privatni poduk. Ko se natančno pretehtajo in spopolnijo, naznanimo. Vsak nauk dobro došel!

Delavske drobtine.

Somišljeniki, delavci in njih prijatelji zahtevajte v vseh gostilnah in kavarnah naše liste. Ne pozabite, da je ravno časopisje ona velesila, po kateri se širijo dobre in slabe reči med ljudstvo. V vsaki gostilni, kijo pohajate ne sme manjkati niti „Slovenca“ niti „Slovenskega Lista“ kakor tudi ne „Glas Naroda“. Naše geslo, ki mora preiti vsakemu našemu somišljeniku v meso in kri, bodi: Pogumno, neustrašeno naprej v boj za sveto stvar, širjenje načel krščanske pravice. Onim gostilničarjem pa, ki naročajo liberalne cunje in nimajo naših listov, pojasnite svoje stališče!

Na krov in na delo somišljeniki! V društvi priporočamo pred vsem duševno izobrazbo članov. Ako hočemo, da ostane naše ljudstvo verno, vzgojiti je moramo tako, da bode kos vsakaterim napadom nasprotnikov. Res je, da se rušijo temeljni znanstveni stebri, na katerih sloni bolisi liberalizem, bodisi socializem (soc. demokracija in anarhija) t. j. materijalizem, toda zle posledice so ostale pri manj izobraženih. mrznja do verskega življenja in sovraštvo napram duhovnikom. Zato je pa nujno potrebno v društvi gojiti, zlasti med mladino, katoliško zavest s tem, da se seznanimo s apologetičnimi vprašanji in se o le teh resno razgovarja. Šola in cerkev je premalo, da si zgojimo zavedno in odločno krščansko ljudstvo, narediti jo moramo razborito, razborito pa postane, če se seznanimo s apologetičnimi razgovori, ker le tako mora posameznik možato in stvarno nastopiti proti kričaćem, ki imajo dolge jezike v glavi pa se jim šopiri mesto pameti plevel in otrobi.

Vabilo k Leonovi slavnosti, katero priredi v proslavo 25letnega jubileja sv. Očeta Leona XIII. katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki, v nedeljo, 20. aprila 1902 v društveni dvorani. Pri veselici sodeluje iz posebne prijaznosti gospica Ivanka Javornik in vrhniški cerkveni pevski zbor. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 60 vinarjev, stojišče 40 vinarjev. Vspored: Waldow-Farkaš: Burska bojna koračnica, udarja tamburaški zbor. A. Foerster: Himna v čast Leonu XIII., poje moški zbor s tenor-solo. A. pl. Farkaš: Iza valova, glasoviti meksikanski valček; udarja tamburaški zbor. Slavnostni govor gospoda predsednika o Leonu XIII. Sv. Elizabeta, oratorij za mešan zbor, tro- in solospive s spremljevanjem harmonija; zložil H. F. Müller, op. 12. Med posameznimi šestimi deli oratorija se pokaže šest živih slik: 1. Elizabetna ljubezen do Boga. 2. Čudežno spremenjenje jedil v cvetice. 3. Njena ljubezen do ubožcev. 4. Njeno slovo od moža, ki gre na križarsko vojsko. 5. Njeno izgnanje iz gradu. 6. Elizabeta poveljana po smrti. Posamezne žive slike pojasni 6. deklamacij, katere govori gospica Ivanka Javornikova.

Hrvaška socijalna demokracija jako pazno zasleduje v svojih listih gibanje naših hrvaških somišljenikov, osobito pokret zbližanja hrvaške in slovenske krščanske demokracije. V daljšem članku peča se v št. 8 soc. demokratiške „Slobode“ nek dr. Wilder gotovo pristen Hrvat in lahko sumimo da po česnu diši? z radničkimi strankami v Hrvatski. Mož ni mogel drugače, da se je kaj v početku svojega članka zaletel prav po čifutskem receptu samo ob sebi razumno, v hrvaške kršč. socialiste. Potem poje čast in slavo socijalni demokraciji, norčuje se iz Frankovcev in konečno kratko omenja delovanje naših somišljenikov. Iz njegovega članka se vidi, da se vodstvo hrvaške soc. dem. kršč. socijalcev boji.

„Delavsko podporno društvo v Celju“ je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor; iz tajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem društvenem letu tri častne, devet ustanovnih, 309 podpornih in 462 rednih članov. Glede števila društvenikov je društvo lani lepo napredovalo, obžalovati je samo to, da nekateri tako neredno plačujejo. Podpora je dobivalo 32 članov. S 1. septembrom l. l. je dobilo društvo svoj pevski zbor, katerega vodi g. dr. Ant. Schwab; občni zbor je naročil bodo-

čemu odboru, da se mu izreka zbok velike požrtvovalnosti njegova najiskrenejša zahvala. V društvu je imel gosp. prof. Kožuh svoj čas več predavanj; izrekla se je tudi njemu zahvala. Društvo je imelo v preteklem letu 1854-81 kron dohodkov, stroškov pa 1356-34 kron, torej je preostanka 498-47 kron. Gostilniški odsek izkazuje gotovine 55-42 kron. Skupno društveno premoženje znaša 1438-47 K. Na občnem zboru se je sklenilo, da bo društvo prirejalo v bodoče tudi delavske shode.

Sprememba mezdnih vrst pri ljubljanskih bolniških blagajnah je nujno potrebna. Zato je je vložilo Slov. kat. del. društvo na tukajšnji mestni magistrat prošnjo, v kateri se potreba iste utemeljuje. Kakor znano, je sedaj VI mezdnih vrst določenih, od katerih najvišja ustanovljena je s tremi kronami zaslužka na dan, torej je bolniščina za najbolj plačano delavstvo samo 1 krono 20 h na dan, kar je vsekako ljubljanskim plačilnim razmeram zlasti za boljše plačano delavstvo odločno premalo. Še bolj, nego moški delavci, oškodovano je boljše žensko uslužbeno osebje, za katero je najvišja mezdna vrsta ustanovljena z 1 krono 60 h dnevne plače in dobe torej ženske v najboljšem slučaju na dan bolniščine 96 kr., kar za boljše plačano delavstvo pač niti za juho in kavo ne zadostuje. Tudi pri obrtnih pomočnikih se želi še jedne mezdne vrste v prošnji. Prošnja je plod daljših poizvedb in študija faktičnih delavskih plačilnih razmer ljubljanskih in mi le želimo, naj bi imela v interesu prizadetega delavstva ugoden vspeh. Upamo, da bode nadzorovalna oblast v prošnji navedene momente blagovolila upoštevati in ustregla želji ljubljanskega delavstva, ker so se radi nezadostne določitve mezdnih vrst iz delavstva čule razne pritožbe in to osobito iz vrst boljše plačanega delavstva, ker so ljudje s sto in več goldinarjev mesečne plače navezani o slučaju obolenja na dnevno bolniščino 96 kr! O vspehu prošnje bomo svoječasno poročali našim bravcem.

Hrvatski radnik, glasilo Frankovcev, piše o dr. Wiederju, ki je obelodanil v socijalistiški Slobodi članek „Radničke stranke u Hrvatskoj sledečo značilno ovadbo, ki jo priobčimo brez komentarja. Ako se ne varamo, ta mladi gospod prilično rad brusi zagrebški trotouar s cilindrom na glavi, gigirskim plaščem in z ozkimi modernimi hlačami, prav kakor pristni zagrebški dandy, ki ima potem takem vso duševno sposobnost in vse predpogoje, da razume delavske razmere ravno tako, kao i magarac v kantar (kakor osel petje).

Praznovanje 10letnice, kar je izšel I. socijalnodemokratiški hrvaški list „Sloboda“ bil je za soc. dem. zelo turoben in žalosten. Zadostuje dejstvo: da so mogli na shodu, ki so ga priredili, skleniti s krščanskimi socialisti kompromis in jim odstopiti častno mesto v predsedstvo. Socijalna demokracija v Zagrebu preje tega ni poznala in se je držala načela: nasprotnika vrzi vun iz zborovalnega prostora. Le tako naprej, bode že prišel čas, ko bode ljudstvo spoznalo čifutske mreže.

Ženski vestnik. Organizacijo delavk na Nemškem siriti dve strokovni zvezi. Prva strokovna takozvana Hirsch Druckerjeva zveza ki šteje 92.000 članov, nujno priporoča krajevnim strokovnim društvom organizacijo ženskih delavk. V ta namen se pridno prirejajo shodi in se dele med delavke brošure. Preje se le ta zveza ni pečala z žensko organizacijo. Bolj se je z žensko organizacijo pečala svobodna strokovna zveza, ki pa ni imela popolno povolnega vspeha. Po zadnji leta 1900 izdani statistiki spadalo je k strokovnim zvezam 22.884 delavk, še 3% vsih 825.796 obrtnih delavk ni organiziranih. Vsekakor se pa na vso moč dela na združenje žensk.

Mednarodni rudarski kongres vršil se je v Dusseldorfu na Nemškem. Mednarodni rudarski urad v Londonu izdelal je načrt za zborovanje. Dnevni red je bil: osemurni delavnik, zavarovanje za nezgode, penzijski zavodi itd. Lanskemu 12 kongresu v Londonu niso prisostovali nemški in avstrijski rudarji, ker se jim ni ustreglo, da bi se kongres vršil vsako tretje leto in ne vsako leto.

Delavni čas uredil se je 30. marca 1900 na Francoskem. Po tej ureditvi zniža se vsako leto delavni čas za pol ure in sicer tako, da bode le ta se znižal na 10 ur v tovarnah. Ker se je 1. aprila 1900 l. določil kot normalni 11 urni delavnik, ustanovil se je s 1. aprilom tekočega leta 10^{1/2} urni delavnik, kateremu bode čez dve leti sledil deseturni delavnik. Kakor znano, je v Avstriji upeljan postavni 11 urni delavnik.

Brezposelni delavci v Budimpešti izročili so ministru spomenico z 2580 podpisi, v kateri prosijo ministra za delo in povdarjajo v njem, če ne dobe v kratkem dela, da se izselijo.

Socialistiška prihodnja država. Kakor znano, razširjajo socialni demokratje v spisih in zlasti na shodih misel o prihodnji socialistički državi. Pravijo, da se bode ustanovila, ko se uje sedanji družabni red. Ustanovljena bode na podlagi svobode in enakosti, in v njej se bode cedilo mleko in med. Glavni zagovornik in največji sanjač v tem oziru je stari Bebel, znan milijonar in nemški socialistički poslanec. Družba bode jedna velika družina pravi le ta. Značilna je bila o tej prihodnji socialistički sanjariji razprava v nemški državni zbornici l. 1893. Poslanec kat. centra vprašal je socialiste, kaka bode njih prihodnja država, pravega odgovora mu soc. demokratiški poslanci niso dali. Pri tej priliki rekel je Liebknecht. To vprašanje je tako, da more nanj odgovoriti le norec. Čemdalje bolj se jasni tudi v tem oziru v socialni demokraciji zlasti pa v znanstvu. Evo nekoliko dokazov. Sodrug Stern pisal je 1898 (št. 37 Schwedische Tagwacht) sledeče: Znanstveni socializem pečal se ni nikdar z ustanovitvijo prihodnje države. Značilno pri tem je to, da je isti Stern čifut seveda, leta 1890 jako natančno opisaval v svojem delu. „Thesen über Socialismus“, kaka bode prihodnja socialistička država. Leta 1899 piše glavno glasilo nemških socialnih demokratov: Prihodnja država (socialistiška namreč) je fantazija (neumnost) in utopija (sanjarija) in se ž njo socialna demokracija resno nikdar pečala ni. Liebknecht je pisal o prihodnji državi v dunajskem socialističkem listu „die Waage“ sledeče: Prihodnja socialistička država je idejal in kakor znano, se idejalov nikdar ne doseže. Bousséanov naravni človek, ki osramoti olikance, je prazna sanja, ki ni bila nikdar istina. Odločno nastopa dosledno Bernstein proti sanjariji prihodnje države. Iz navednega že sledi, da se v oziru prihodnje države v znanstveni socialistički literaturi že jasni. Prepričani smo pa tudi, da se bo zjasnilo še med onimi zapeljanimi reveži, ki se verujejo ali nevednim ali pa brezvestnim plačnim socialističkim agitatorjem. Kakor se v socialistički znanosti že jasni v verskem oziru in se obsoja materijalističko naziranje, tako se bo tudi v drugem oziru počasi sicer, toda gotovo zjasnilo tudi v tem oziru v socialni demokraciji in takrat bode mo edini in složni.

Bilanca

aktivna mestne hranilnice v Novem mestu dne 31. decembra 1901.

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Račun hipotetičnih posojil	1.269 539	90	Račun vlog	1.887 889	80
obresti	13.968	77	hipotetičnih obresti: Predplačane	6 825	23
menič	154 573	40	meničnih obresti: Predplačane	2 249	14
meničnih obresti: Zaostale	24	48	založnih obresti: Predplačane	20	68
tekoči	120 712	28	pro div-rsi	233	18
zalag	3 090	—	davkov in pristojbin	189	76
efektov	169 283	15	izgube in dobička: Čisti dobiček	13.146	70
efektnih obresti	2.763	27			
zamudnih obresti: Zaostale	930	26			
inventarja	666	26			
zavarovalnin	26	26			
uradnih stroškov	70	95			
občinskih posojil	101 000	—			
obresti občinskih posojil	200	—			
blagajne	73 605	51			
	1.910 554	49		1.910 554	49

Aktivna Bilanca rezervnega zaklada dne 31. decembra 1901.

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Račun efektov	51 273	66	Račun glavnice	51 273	66
	51.273	66		51.273	66

Aktivna Bilanca posebne rezerve za kurzne izgube dne 31. dec. 1901.

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Razlika po kurzu dne 31. dec. 1901.			Račun glavnice	265	40
a) pri upravnem imetju	261	50			
b) „ rezervi	3	90			
	26 1—1			265	40

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19

priporoča

najnovije vizitnice, koverte s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrdke J. Spreitzer
Stomšekove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49—13

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenikih in na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori —
Železne konstrukcije — Vodne sesalke
Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštine prosto.

Vse poprave izvršuje najvestneje in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.

Pozor! Pozor!

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najprišnejše vino piti, tedaj se potruži v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x—13

- Istrijansko, belo, liter po 28 kr.
- Cviček " " 32 "
- Bizelsko " " 36 "
- Rebula " " 40 "
- Refoško " " 48 "

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozarjam Te pa posebno, da se tam dobi črni istrijanec po 24 kr. liter, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Sukneno blago

za spomladanske in letne obleke

v največji zalogi

pri 17 18—8

R. Miklauc

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

O zelo nizkih cenah in lepih vkusnih vzorcih se lahko vsakdo prepriča.

Samo v teh zavojih se dobiva pristna, tako splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

Otvoritev pleskarskega obrta.

Slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini v Ljubljani in na deželi uljudno naznanjam, da sem dne 7. aprila letos otvoril

v Gosposkih ulicah št. 10

ново pleskarsko delavnico.

Zahvaljujoč se za obilno zaupanje, ki se mi je doslej izkazovalo kot mnogoletnemu poslovdji pleskarske tvrdke J. Cotman v Ljubljani, prosim, da se mi isto tudi nadalje nakloniti blagovoli kot samostojnemu obrtniku.

Zagotavljam vse p. n. naročnike, da jim bodem vselej postregel s solidnim in trpežnim delom po najnižji ceni.

25 3—2

Anton Otorepec,

pleskar, lakirar in napisni slikar v Ljubljani.